

Pozsonyi Ádám: Baloldal és irodalom

2012 december 29. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Jó ideje megszokottan veszik a balliberális térfélen, hogy a m?vészi élet azt jelenti, ?k vannak pozícióban. Színházi kinevezésekr?l is elhangzott egy-két arcpírító megjegyzés, és ezt akkora médiaháttérrel tették, hogy még egy – magát nemzetinek valló – ismer?söm szájából is elhangzott a minap: a jó írók baloldaliak.

Nos, elmondanám erről a véleményem.

Kérem tisztelettel, baloldali szemléletmóddal nem lehet értéket létrehozni. A baloldali gondolkodás tudniillik a tagadásra épül. Nem! – jelenti ki a lelkes ifjú (vagy felnőni képtelen szájalmas öregember), és büszke erre a gesztusra. A kisgyerek is büszke arra, hogy nem írja meg a számtanpéldát, focizni megy, amikor tejért küldik, vagy juszt is megeszi ebéd előtt a csokit, de ez nem nevezhető komoly dolognak.

Félre ne értsük egymást, szükség van erre is, csak hát helyén kell kezelni. És a lényeges dolgok közé mindez nem illeszthető be.

Mert mi is a lényeges dolog? Élet, halál, közösség, szenvedés, felmagasztosulás, hűsiesség, áldozat. Ezeket a kisgyerek nem érti, s éppen így a baloldali sem. A forradalmi eszmék tudniillik az élet örök törvényeit tagadják. Mert mit is tagad századok óta a baloldal? Hierarchia, férfi–női viszony, közösség, Isten. Csak a legfontosabbakat, amelyek nélkül a létezés elképzelhetetlen. Mert ezeknek a „reakciós” szabályait nem a királyok, grófok, papok és egyenruhás tábornokok találták ki, hanem az élet. Ki kell menni a természetbe, és meglátjuk, hogy ott minden úgy működik, ahogy a reakciós, régi világban. Az eszement utópiák, amiket a 20. és 21. század ráerőltet a világra, az erdőben, a mezőn, a farkasok, lovak és sereglők világában nem működhetnek.

Képzeljünk el emancipációt a rókák és a borzok között. Próbáljuk ráerőltetni a másság tiszteletét a patkányokra. A vegetarianizmust a jegesmedvére. Az egyenlőséget az elefántcsordára. Vicc. És mivel a haladó szemléletmód az élet örök törvényeit tagadja, az élet örök kérdéseire nem is adhat választ. A baloldali művészet egy poén, egy geg. Pillanatnyi jópofa röhögés. Egy gesztus. Egy fricska. Ami a csattanó pillanatában hat, de másnap már senkit sem érdekel. Hogy is érdekelhetne, amikor másnap már másnap van? Ahhoz, hogy másnap is hasson, örök kérdésekkel kellene foglalkoznia, de csak addig jut el, hogy tagadja a tegnapot. Na jó, de az már tegnap volt, ma már az nem jelent semmit.

Kiakasztani egy kabátot a kiállításon. Kockát mázolni három pöttyel, és azt mondani: festmény. Egyszeri poén. Jót röhögünk. De másnap már unalmas. Vegyük elő Esterházy Termelési regényét. Kassák Lajos verseit. Wahorn András festménynek nevezett baromságait. Már nem is röhögünk. Unott arccal toljuk odébb, és kezünk – mivel válaszokat keres az élet örök kérdéseire – ösztönösen nyúl a Katona Józsefek, Madách Imrék, Arany Jánosok és Gárdonyi Géza után.

De lehetünk konkrétak is. A magyar irodalom egyetlen, ismétlem, egyetlenegy írója, költője sem volt baloldali – mármint aki komolyan vehető –, mert nem is lehetett. Csokonai Vitéz Mihály, Bajza József, Vörösmarty Mihály, Madách Imre, Arany János, Mikszáth Kálmán, Gárdonyi Géza, Kosztolányi Dezső, Krúdy Gyula, Babits Mihály, Móricz Zsigmond, Fekete István, Szabó Dezső (ez az első vonal, csak úgy hirtelen, ami eszembe jut) kivétel nélkül a normalitásban, Istenben, nemzetben hívő írók. (Mielőtt Adyt valaki baloldalinak titulálná, kezdje a Seregesen senkik jönnek című versével, aztán maradjon csöndben.) És a második vonal, a Rákosi Viktor, Herczeg Ferenc, Tormay Cécile, Karinthy Frigyes, Kodolányi János, Móra Ferenc úgyszintén az. Létezik harmad-, illetve negyedik vonal is, amibe az Osvátok, Kassákok, illetve korunkban a Nádas Péterek és társaik illeszthetők, de komolyan venni, és a magyarság vagy az élet örök kérdéseire választ találni ezeknél nem lehet.

Ám van egy egyszerűbb próbatétel is. Egyszerűbb, kézzelfoghatóbb és világosabb. Nyíltabb és egyenesebb. Mint a teremtés rendje. Az, amit ezek állandóan tagadnak. Be kell vinni egy antikváriumba egy baloldali szerző kötetét. Ha átveszik, életképes. Ha átveszik, azt jelenti: a divat lecsengésével is keresi valaki. Keresi, mert örök igazságokat talál meg bennük.

Nos, próbálja meg valaki egy posztmodern szerző kötetét bevinni.

Körberöhögik.

Pozsonyi Ádám - magyarhirlap.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalástról tabumentesen

„Egy film amelyet minden magyarnak látnia kell”

Ajánló